

Sosial mediýa

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 января, 2025

Sosial mediýa SOSIAL MEDIÝA

Twitteriň ilki çykan wagtlarydy.

Heniz oňa belli bir at hem goýmandylar.

«Näme at goýsa bolarka?» diýip ýörkäler, Twitteriň gurujysy Jek Dorseýiň el telefonuna sms geldi.

Stoluň üstünde duran telefon titräp gitdi.

Edil göz çekmesi ýaly bir zatdy. Iňlisçe «**twicht**» diýmeginde aňladýardы.

«Adyna “twich” goýsak gowy bolaýjak ýaly» diýip durkalar, onuň şärikdeş gurujylaryndan Noah Glass stoldan galkdy, öz iş otagyna girip sözlük getirdi, «**t**» harpyny açdy, **twichiň** berýän başga manylary barmy diýip, sahypalary waraklamaga durdy.

Twichiň birküç setir aşagynda **twitter** sözüne gözü düşdi.

Jüýgündi, jürküldi (turkçe- cıvıltı, rusça- щебетение) diýen manylary berýär, guş jüýgündisi. «Behh, gadyrdanlar, biziň elimizden çykan sosial set düşünjesini doly we dogry aňladyp biljek söz şumy indi?» diýdi.

Hawa, şudy. **Twitter** jüpüne düşüpdi.

Twitter – jüýgündi bolmaly bolsa, logosy-da guş bolaýmalydy.

Gök reňkli guşuň suratyny çekdirdiler.

Guşuň adyna Larri goýdular.

Neneň görýäñiz?

Twitteriň başga-da şärikdeş gurujysy bardy: **Biz Stone**.

Bostonda dogulan. «Boston Celtics» basketbol toparynyň we onuň meşhur oýunçusy Larri Bíordyň ölemen janköýeridi.

Býord (bird) – **guş** diýmekdi.

Logodaky guşa **Larry the Bird** diýdiler.

Ýeri, bu guş näme üçin gök?

Doug Bowmany çagyrdylar. Ol grafika taslama işinde soňky ösdürimleriň iň ussadydy.

“Bize logo çek” diýdiler.

Şol güne çenlo logo hökmünde diňe ak zeminiň üstüne gök

harplar bilen ýazlan Twitter özi ulanylýardy.
Şeýdip twitter sözünüň gapdalyna kiçijik gök guşjagaz gondy.
Iki ýyl geçensoň, guşy retuşladylar, twitter sözünü aýyrdylar.
Şeýlelikde logo bolup diňe kiçijik guşyň özi galdy.
Twittere logo bolan sialiýa (gök dag guşy, голубая сиалия)
Demirgazyk Amerikada ýasaýan bir guşuň erkekleri gök reňkde
bolýar.
Dişleri kümüssöw reňkde, ganatlary we guýrugy gök. Urkaçysynyň
iň gowulary – gök reňki has ýalpyldawuk görünýäne
«süýkenýärler».

Reňki iň gowy parlaýany urkaçylar üçin iň owadany, iň özüne
çekijisidir, bu özboluşlyja gylk sialiýa guşlaryna mahsus.
Sialiýa guşunyň taýy (jübüti) ýeke bolýar. Olar söygä, maşgala
aýratyn üns berýän kinniwanja guşlar – bary-ýogy 15 sm boýy we
30 gram agyrlygy bar.

Ýöne iňňän akyllı guş. Şolar ýaly akly bolandoň, Alýaska ýaly
ýowuz tebigatly geografiki giňişlikde ýaşap, köpelip, neslini
dowam etdirip bilyär.

Grafikaçy Doug Bowmany iň ýiti täsirlendiren tarapy-da şudy.
Göwresi iň uly, iň güýçli jandar diri galýan bolsa,
dinozawrlar ýitip ýok bolup gitmän häzirem ýaşarlardy.
Tebigatda göwresiniň güýjuni däl-de, kellesiniň güýjuni
ulanýanlar güýcli.

Ine, hut şol sebäpden, birje söz bilen dünýäni sarsdyran
Twitteri gökje sialiýalardan başga hiç bir zat simwolizirläp
bilmezdi.

Sialiýany dünýäniň iň populýar guşuna öwren Doug Bowmanyň
pikiriçe, bu kinniwanja gök guşjagaz «erkinligiň, umydyň we
çäksiz mümkünçiliğiň nyşanydy».

* * *

Ýagdaý şeýlekän...

Mejlisde kanun çykaranmyşlar, sosial mediýa senzura
girizenmişler, pylan-pysmydan...

«Düýeler dellal, büreler – sertaraş» bolup durka, belki, bu
zatlaram bolsa bolup ýörenendir.

Emma ösen aňyýetli informatika industriýasy öz professional

personallarynyň we ezber aragatnaşyklarynyň döreden elektron mediýa eýýamynda senzura mümkün däl.

Isleýsiňizce kanun çykaryň.

Göwresini, gara güýjüni ulanýanlaryň däl-de, beýnisini ulanýanlaryň diýeni bolar...

Tebigatyň üýtgewsiz kanuny budur!

Ýylmaz ÖZDIL.

«SÖZCÜ» gazeti, 30.07.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika